

REDACTOR

DR. ALEXANDRU R. Biblioteca „Unirea”

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
BLAJ—JUDEȚUL ALBA DEMANUSCRISELE NU SE
INAPOIAZĂ

Unirea

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 90 Lei
Pe 6 luni . . . 45 Lei
Pe 3 luni . . . 24 Lei
Numărul 2 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

† Simeon Pop Mateiu.

1833—1923

(=) Deși trecut de 90 ani încă din ziua 6 Februarie a acestui an, pâr. Simeon Pop Mateiu, venerabilul prepozit al capitolului mitropolitan din Blaj, se ținea încă bine, participând din când în când, în zilele mai frumoase, nu numai la serviciul liturgic din catedrală, ci chiar și la ședințele consistoriale, din desbaterile cărora nu mai înțelegea totuși nici un cuvânt. Bolise în deosebite rânduri, trecând de mulțori chiar prin crize destul de acute, dar organismul său resistent care l-a adus până în vrâsta cu adevărat patriarhală de nonagenar, a biruit de atâtea ori boală, încât văzându-l în timpul din urmă cu aceeași finută dreapta din trecut și pare-că întinerit, ieșise vorba între frați, că „moșul” are să bată și sută.

Dar prevedinței dumnezeiești i-a plăcut altfel: O mică răceală contrasă săptămâna trecută l-a trântit la pat în ziua de sfinții arhangheli, și a doua zi, Joi sara, la orele 8, făcându-vieți lui se stinse lin și aproape pe neobservate, cum destul de neobservat și de retras și-a dus altfel și viața întreagă.

Născut la 6 Februarie 1823 în comuna Șard, care ne-a mai dat și alți bărbați însemnați ai neamului, tânărul fiu de preot încălzit de idealul profeției încă dela vatra părintească, intră după absolvirea liceului din Blaj, la 1855, în seminarul domestic, pe care l-a făcut ca unul din cei mai buni clerici ai lui. După absolvirea teologiei, rămânând în serviciul gremial și hurotonindu-se mai târziu ca preot celibe, pâr. Mateiu urcă pe rând toate treptele ierarhice, până ce la 1888 fu ales de canonic-teolog, când a primit și însărcinarea de rector al seminarului teologic. După moartea prepozitului I. M. Moldovanu, această demnitate capitulară a trecut asupra lui, mai adaugându-i-se de câțiva ani și aceea de prelat domestic al sf. Părinte al Romei.

Intreagă viața a fost un om al muncii și al datoriei. N-a căutat, fiindcă poate n-a avut darul, să fie un îndrumător al vieții publice cu scrisul sau cu cuvântul, dar, în schimb, prin împlinirea conștiințioasă și — cum spun cei cari l-au cunoscut în anii de muncă — uneori chiar pedantă a datorințelor sale atât de variate, a ajuns, fără să vree, o pildă și un îndrumător pentru atâtea — cei mai mulți —, cari prin o muncă similară trebuie să-și dea contribuția lor la binele public.

Ca aproape toți antecesorii și coetanii săi, a fost un om cruțător, care, afară de excursiile sale la Karlsbadul tămăduitor al nevoilor sale trupăști, abia și-a mai permis alte cheltuieli și distracții, cari ar fi putut să rămână. A sprijinit și în viață orice acțiune care credea că merită sprijinul său, dar a fințat, după obiceiul bătrânesc al celor cari au putut să-i fie călduză și pildă, ca partea principală a averii sale să rămână după moarte ca „fundatiune”, care să-i poarte numele. Mare pentru timpul când și-a făcut testa-

mentul (1916), arerea lui de câteva sute de mii rămâne deci, cu excepția unor nici legate, întreagă ca fundatiune pentru ajutorarea la diferite școli a celor ce fără de ajutor n'ar putea să se bucure de lumina învățaturii.

Prin moartea lui, Blajul mai pierde una din figurile sale venerabile, iar galeria fundatorilor săi se îmbogățește cu o nouă icoană, vrednică de a fi pusă alături de a celor mai iluștrii dintr'ânșii.

Fie-i parte cu dreptii!

Biserica și patriotismul.

Cu ocaziunea vizitei din Banat, P. S. S. episcopul Dr. Al. Nicolescu a întâmpinat în catedrala din Lugoj pe M. Sa Regele cu următorul discurs:

Sire,

Precum poetul Georgi celor salută în patria sa fără neasemuită, cu care nu putea rivaliza nici Grecia nici India, nici țările presărate cu aur și parfumate cu mireasmă de tămâie, tot așa spunem și credem și noi despre scumpa noastră Românie, fiica grănoasei Italii. Ea este pentru noi tot ce poate fi mai scump între comorile pământeste, ea este patria noastră sfântă.

Sufletul patriei ni-se revelează, Sire, prin conștiința noastră vie națională, prin tradițiile glorioase naționale, prin întreg trecutul măreț al istoriei noastre ce poate sta alături de oricare altul. Ideea patriei, Sire, are cum zice Brunetiére, în inimile noastre un temei misterios, și aceste inimi, cum spune Pascal filosoful, au motive de a i-se jertfi cu desăvârșire pe cari mintea nu le pricepe și cari ne împing uneori la acest esces de nebunie sau de cuminenție, ce noi numim eroism. Patriotismul, Sire, este un fapt universal și constant între oomeni; el ni-se manifestă ca unul din instinctele vitale, cari pot dormi câteodată în adâncul firii noastre, dar se deșteaptă la prima lovitură a primejdiei sau a durerii c'o imperiositate de care cuntem surprinși noi înșine.

Biserica Romei, Sire, căreia eu mă închin cu smerenie împeună cu clerul și credincioșii, fiii mei, cultivă patriotismul cu sfințenie. Ea a ridicat cultul patriei la adevăr dogmatic, atunci când a canonizat pe vergura Ioana d'Arc, eroina patriei franceze. Fiți, asigurați deci, Sire, că țara lui Ștefan Voivod, alui Mihai Viteazul, țară pe care o cărmuiți, Sire, cu atâtea prudență, dragoste și abnegație, va afla în noi fii bisericii române unite, vajnici apărători, cari îți vor încunjura Tronul pururea cu devotament și respect și-și vor vărsa sângele la caz de nevoie pentru țară și tron.

Să trăiți, Sire, dimpreună cu Augusta Regină, mama patriei, și cu întreaga familie domnitoare. Ne-om ruga bunului D-zeu să Vă ocrotească de rău și să Vă umple de toată fericirea.

În favorul văduvelor de războiu.

În ședința din 6 Noembrie c. a Senatului, pâr. canonic Dr. V. Macaveiu, din Blaj, senatorul de Aiud, a reinviat, într'o comunicare, chestiunea aranjamentului cerut încă anul trecut pentru situația văduvelor celor dispăruți în războiul mondial.

Se știe anume, că foarte multe femei, a căror soți nu s'au mai întors din războiu, dar a căror moarte nu e dovedită, neputându-se mărita de nou, din cauza că procedura declarării de mort e foarte dificilă și costisitoare, trăiesc în concubinaj. Or, lucrul acesta a devenit o adevărată plagă pentru atâtea din comunele noastre, unde înainte de războiu nu se cunoștea acest vițiu, și o cruce din cele mai grele în calea unei rodnice activități preoțești. Suferind de pe urma lui moralitatea publică a țării, este, cum atât de bine s'a accentuat din partea pâr. senator, nu numai un interes bisericesc, dar și un înalt interes de stat, ca această chestiune să fie cât mai curând și cât mai norocos rezolvită.

D. George Mărzescu, ministrul justiției, care era prezent, a ținut să răspundă imediat, spunând că afară de proiectul din inițiativă parlamentară depus încă anul trecut pe biroul Senatului, s'a mai depus în această materie un proiect de lege și din partea predecesorului său în minister, d. Florescu. Dânsul și-a însușit acest proiect și l-a complectat, și este hotărât să ceară ca el să fie luat în dezbaterile Senatului încă în cursul acestei săptămâni.

Chestiunea a fost sulevată, aproape simultan, și la Cameră din partea pâr. Aurel Dragoș, protopopul dela Satu-mare, și astfel sunt bune nădejdi, ca noul aranjament să fie sancționat încă în cursul acestui an.

Catehizația în orarul cel nou pentru școlile de stat. Cu scopul unificării, d. ministru al instrucțiunii a publicat prin „Școala nouă” tuturor școlilor primare de stat orarul cel nou. — Spre cea mai mare mirare aflu în el, că în o școală cu trei învățători — cum e și a mea — toate oarele de catehizație sunt puse pe timpul de după amiază. Și la capăt cu litere grase o notă: „Schimbări nu se admit”.

Nu știu cum a fost până acuma în vechiul Regat, dar dacă a fost așa, a fost foarte rău și e semnul, că cei competenți, — fie civili, fie bisericești, — studiului religiunii nu i-au dat importanța cuvenită. Și aceasta pentru motivul foarte simplu, că este în contra celor mai elementare principii de pedagogie, ca după amiază să poți preda cu efectul cuvenit un studiu așa de important, ca religia. După amiază copiii sunt oboșiți, și pentru aceea după amiază de regulă se prescriu studiile mai distractive și mai ușoare: desemn, cânt, gimastică ș. a. Cerem deci Preaveneratei superiorități să facă — cât mai neîntârziat — demersurile necesare și nu putem crede, ca ele să nu aibă rezultatul dorit, revenindu-se asupra orarului actual

și dându-se studiului religiei importanța cuvenită.

Așa cum este azi, este deadreptul un atentat în contra religiei!.. (Dr. Paul Luran).

Sărbătoarea națională în Roma.

— La mormântul lui Inocențiu Micu-Klein. —

Sărbătorile noastre românești, începute cu solemnul pontifical din 4 Nov. c. al P. S. Sale Episcopul Dr. Iuliu Hossu, s'a continuat prin serbarea religioasă-națională, ce a avut loc la mormântul episcopului de pie memorie *Inocențiu Micu-Klein*, Duminecă, la 11 Noemvrie 1923, în biserica „Sergio e Bacco“, unde P. S. Sa Valeriu dela Oradea Mare a celebrat o liturgie pontificală, împreună cu părastas.

Societatea „Mormintele eroilor“ reprezentată prin harnicul român macedonean d. Virgil Papaz, a depus la mormântul marelui arhieru o placă de marmoră și o frumoasă coroană de bronz cu inscripția: „*Lui Inocențiu Klein-Micu — Soc. Mormintele Eroilor — 1923**“. La serbare am avut plăcerea o vedea între cei prezenți, afară de cei doi arhieru: în reprezentanța Vaticanului și a Bisericii catolice pe Msgr. Benedetti, referentul cauzelor române la sf. Scaun, împreună cu o frumoasă cunună de preoți, călugări și clerici; pe dnii ministri Pennescu și Lahovary, împreună cu secretarul ambasadei, dl Crețianu; e prezentă sub drapel român societatea „Dacia-Traiană“, iar sub drapel italian societățile „Storia ed arte“ și „Unione italo-romena“; e reprezentat guvernul italian, precum și mai multe societăți religioase și culturale; în mare număr sunt de față corespondenții și reprezentanții presei italiene, iar clericii și studenții români, precum și întreagă colonia română din Roma. În număr complet participă — Asistă și poliția italiană de stat.

Pe mormânt s'au depus două cununi mari de lauri, împletite cu tricolor românesc, iar între cei prezenți s'au împărțit signale-amintiri, lucrute în tricolor român-italian.

În mijlocul unei tăceri mistice, solemne, vrednică de memoria aceluia, căruia i-se aduceau elogii, a decurs sf. liturgie, săvârșită

*) Aceasta este a doua tablă de marmoră la mormântul lui I. Klein.

de Preasfințitul Valeriu, încunjurat de o frumoasă suită de preoți de ritul grecesc. Se face apoi părastasul, la finea căreia înaltul Arhieru a rostit un frumos pamegirie în limba română. Vorbește apoi dl Papaz, în numele societății „Mormintele eroilor“, în italienește marelui public italian. La sfârșitul solemnității, pentru a se înveșnici acest frumos act național, s'au făcut mai multe fotografii în grupuri.

*

În cadrele pontificalului din 11 l. c. a fost hirotonit întru preot diaconul *Coriolan N. Sabău* (arhidieceză) din colegiul sf. Atanasiu. Sf. Sa a fost însărcinat cu administrarea bisericii române din Roma, o aleasă dar bine-meritată distincție.

*

Pentru 1 Decembrie c. — a cincea aniversară a adunării dela Alba-Iulia — e în pregătire o altă serbare națională, proiectată în proporții mari, solemne. Liturgia festivă va celebra-o P. S. Sa Iuliu, eiscopul Gherlei.

Virgil.

Criza patriarhatului ortodox.

Din articolul dlui *N. Băzaria*, publicat sub titlul de mai sus într'un număr mai nou al „Adevărului“ și anunțat de noi în numărul ultim, reținem aici câteva părți mai însemnate.

Patriarhatul greco-ortodox de la Constantinopol se zbate de câțiva ani încoace într'o criză, care a știrbit adânc prestigiul și influența acestei celei mai înalte instituțiuni religioase a lumii ortodoxe.

Câtă deosebire între vremile de odinioară și cele de astăzi!

Când în 1453, Turcii cuceresc Constantinopolul de la Bizantini, sultanul Mahomet II face un act de mărinimie, dar și de vădită înțelepciune: recunoaște în mod solemn patriarhatului situația de șef religios și chiar de un fel de reprezentant politic și național al ortodocșilor — al milioanele de ortodocși — din împărăția turcească. Nu se atinge de nici unul din vechile lui drepturi și îi acordă noi privilegii...

Și patriarhatul nu era un funcționar, care să fie căutat a-și asigura favoarea și bunăvoința guvernului turc prin umilințe și concesiuni.

Avea obiceiul să vorbească tare și de sus. La nevoie amenința și chiar, din când în când, își traducea în fapte amenințările. Dispunea închiderea, în semn de protestare, a tuturor bisericilor din împărăție și recurgea și la alte măsuri de represiune. La spatele său stăteau doar milioane de credincioși și o armată de clerici. Mai avea sprijinul ortodoxei și puternicei Rusii țariste, de care tremurau guvernele dela Stambul...

Cu vremea însă țările vasale s'au prefăcut în state independente, iar marea și întinsa Turcie era mereu ciuntită, micșorată.

Așa s'a ajuns că patriarhatul, care își zice „ecumenic“, adică „universal“ a fost redus să păstorească un număr de credincioși mai puțini decât ar fi în episcopia unei alte țări creștine.

Răbda și aștepta. Aștepta pieirea desăvârșită a Turciei, izgonirea Turcilor din Europa...

Dar Turcii s'au întors din nou pe țărmurile frumosului Bosfor. Visurile Grecilor și ale patriarhatului s'au năruit și spulberat.

Acum începură zilele grele pentru șeful creștinilor ortodocși. Meletios e nevoit, să-și caute scăparea prin fugă. Turcii instalează la patriarhat pe preotul Eftimie, omul lor de încredere, și îi dau o escortă turcească spre pază.

Popa Eftimie, doritor să ajungă el pe scaunul patriarhal, face exces de filoturcism. Socotește scaunul patriarhal ca vacant, însă, pentru a-și asigura alegerea, decretează modificări importante în alcătuirea Sinodului elector. Hotărăște că nu pot face parte din Sinod mitropoliții și arhiepiscopii ale căror diocese sunt în afară de granițele Turciei...

Dar Grecii și partizanii lui Meletios, care se socotește pe sine ca patriarh, nu recunosc această acțiune a preotului acuzat de trădare a cauzei creștine. Nu vor recunoaște alegerea dela Constantinopol și se gândesc serios ca să strămute la Salonic sediul patriarhatului.

În chipul acesta, vom avea doi prelați cari își vor zice patriarhi „ecumenici“ și cari se vor excomunica unul pe altul.

Este o criză adânc regretabilă și de care fusese ferită până acum lumea ortodoxă.

Cereți pretutindenea „UNIREA“

Foița „Unirii“.

In serviciul adevărului.

— Cuvântare rostită la 19 Iulie 1923 în fața Comitetului fondurilor grănițerești din Năsăud pentru apărarea caracterului confesional gr.-catolic al școlilor susținute din acele fonduri —

de Prof. Dr. Titus Malain.

II. Nu vrem să reinviem era lui Banffy.

Astăzi, când toată suflarea se bucură de libertate pe pământul României clădite în sacrificiul sângelui, fie-ne îngăduit și nouă grănițerilor, să rupem cătușele făurite de criminalul comisar Banffy.

Astăzi nu mai este timpul, când la administrația fondurilor să se folosească limba maghiară, iar bursele grănițerești să fie trecute pe mâni străine de neamul și legea noastră, precum ar fi dorit Banffy, statutele banffyane trebuiesc arse pe o piață publică, ca un act samavolnic pătat cu sânge și scris de mâni sacrilige.

De aceea nu avem destule cuvinte de reprobare pentru tendințele mai recente ale unor grănițeri de a se lăpăda de biserică și de a menține cu orice preț caracterul „comunal“ al liceului, botezându-l „liceu grănițeresc“. Liceul zis „grănițeresc“ de azi nu este grănițeresc, ci banffyian, pentru că voința stră-

moșilor noștri depusă în Instrumentul fundațional nu a fost să înființeze un liceu comunal și cu atât mai puțin un liceu de stat, ci un gimnaziu gr.-catolic, o școală pusă la umbra moravurilor bune, la adăpostul principiilor veșnice ale creștinismului. Liceul „grănițeresc“ de azi este un făt monstruos al unor zile de întunecoasă zăpăceală, nefiind nici grănițeresc, nici confesional.

Ar fi un document jalnic pentru posteritate, dacă noi grănițerii de azi ne-am uita cu totul de cuvântul dat mai ieri, alaltăieri, și ne-am rușina de numele de grănițer, ne-am lăpăda de cuvântul părinților noștri, cari ne-au lăsat moștenire un liceu confesional greco-catolic.

Ar fi o impietate strigătoare la cer, să călcăm în picioare dorul scump al strămoșilor spus de dânsii cu zimbetul însângerat pe buze: „*Banii lăsați de noi să nu-i dați, decât gimnaziului confesional gr.-cat din Năsăud*“. S'ar ridica morții din morminte să ne blasteme de o mie de ori, căci în momentele istorice de azi, când ni-se cere viață ori moarte, noi o dorim pe cea din urmă. Nu se poate imagina viața grănițerimeii, decât prin cultură, iar liceul nostru este fortăreața culturii grănițerești-românești-creștinești, care a dat neamului românesc în vremuri de bejenie sute de intelectuali vrednici anteluptători ai idealului național.

Cu adevărat epoca de mărire a unui popor este etapa cea mai primejdioasă în viața aceluia, căci adesea dela înălțimea cea mai mare ușor devine fatală!

III. Statificarea liceului năsăudean nu este în interesul statului.

O circulație de valori intelectuale nu o găsim de motiv suficient pentru a cere statificarea liceului năsăudean, câtă vreme credem în valoarea universală a științei și diplomelor universitare, și câtă vreme nu ne îndoiim că și în capul unui grănițer încapă atâta creier cât în capul unui bulgar ori grec. Las' că limba noastră grănițerească este mult mai curată decât jargonul bucureștian, plin de mahalagisme de origină indoelnică.

Statul are nevoile sale, pe cari nu este în stare să le umplă îndeajuns. Dovadă, mizeria în care înnoată funcționărima noastră întregă, silită să facă grevă pentru lipsa minimumului existențial, pe care și-l asigură, având deplină dreptate, orice organizație muncitorească. Pentru ce oare s'ar angaja statul la cheltueli de lux nedocumentat, cum ar fi gestul statificării liceului năsăudean.

Oficiosul guvernului actual „Viitorul“, la foiță scorie despre Năsăud, că districtul Năsăudului a fost înființat chiar de un cabinet liberal austriac, iar liceul din Năsăud este unul dintre cele mai bune licee ale Ardealului și s'a

Revistă bisericească.

Numărul din 12—3 Noemvrie c. al ziarului „L'Osservatore Romano“ din Roma dă în *regime noua enciclopedică papală*, publicată din ocazia aniversării tricentenare a sfântului Iosif, care cuprinde un călduros apel al sf. Părinte către întreaga biserică orientală de-a întreaga modalitate pentru revenirea la unitatea ecumenică a bisericii Domnului. Părțile mai importante ale acestei importante scrisori papale vor să le putem da și noi în numărul următor.

Dintr-o corespondență mai lungă, reținem că spiritul de jertfă și hărnicia lor abia 50 mii din Bothaza, trezite și organizate de preoții I. Șteu și I. Crișan, au ridicat în această comună săracă o biserică foarte frumoasă, care poate servi ca pildă și îndemn întreg jurului acela. Binecuvântarea ei s'a făcut cu mare solemnitate din partea păr. protopop Băteganu al Cojocnei, în ziua de 11 Noemvrie. Au participat foarte mulți străini, țărani și intelectuali, din colecta cărora s'au adunat la re-o 3000 Lei în favorul noii biserici.

În zilele de 19—21 Noemvrie c. reuniunea de misiuni arhidiecezane a ținut *misiuni populare la Tohanul vechiu* (prot. Brașovului). Ele au fost conduse de păr. Dr. Augustin Tătar dela Academia noastră de teologie, predicând și păr. Octavian Popa, profesor de religie în Făgăraș. Ca pretutindeni, ele au fost o adevărată binefacere pentru credincioșii noștri de acolo, cari în semn de recunoștință au oferit reuniunii un ajutor de 500 Lei.

În vara trecută, sf. Părinte al Romei a restaurat *episcopatul catolic în Finlanda*, numind un episcop pentru eparhia atât de mult rădăvită de Dotiche, consacrat cu mare solemnitate la Helsingfors capitala Finlandei. Pe urma acestei acțiuni, sunt bune nădejdi, că credința română își va redobândi în curând și aici toate pozițiile pierdute.

susținut față de stat „tot cu lupte mari“, purtate de oameni cu caracter de oțel, ca Vasile Nașcu, Grigore Moisil, Petre Tancu, Florian Porcius ș. a.

Când ne pronunțăm categoric împotriva statificării, noi nu suntem împotriva statului. Dacă ne-am sfâșia haina de pe piept și i-am arătat, că în piepturile noastre, urmași de eroi, bate o inimă gata de sacrificiul sângelui pentru țara noastră scumpă, și nimănui nu-i permitem să se țină mai mare Român, decât noi.

În fine, prin cazul că Statul are gust să ne dea ajutor, ne vom spune limpede cuvântul nostru. În ministerul cultelor într-o bună zi se prezintă o ceată de pocăiți sub conducerea unor agenți americani și englezi și spun dlui ministru Goga: Dacă în 24 de ore nu veți retracta ordinul dat prefectilor de a prinde pe predicatorii pocăiți, în 2 săptămâni vor fi pline ziarele americane, că Țara românească este o țară necivilizată, unde nu se respectă libertatea cultului. Dacă ministrul cultelor s'a speriat și și-a revocat ordinul, dacă în România sunt atâtea școli cu limbă de propunere ungurească, și nemțească și frauzească, și atâtea sute de școli izraelite, dacă preoților mohamedani se dau lefuri dela stat și străinilor de tot soiul li-se dă pe mână întreg comerțul nostru, în-ărșni-vom și noi grănițerii să pretindem, căci grănițerul nu știe să cerșească, Statului român un ajutor fiind deplin conștienți, că înaintea

La Huta-Krolewska în Polonia, s'a ținut luna trecută *al doilea congres al catolicilor din Silezia de sus*, la care au participat în număr impunător, și Polonii din ținutul aparținător Germaniei. Întreg congresul, prezidat de administratorul apostolic al Sileziei, a fost o instructivă trecere în revistă a problemelor mai importante, cari agită viața modernă și un indemn mai mult pentru înfăptuirea idealului creștin pe toate terenele vieții publice. — Pe când și la noi ceva similar?!

Dintre hotărârile mai importante ale sf. Sinod dela București, care s'a ajurnat pe timp de două săptămâni, spre a se putea conveni asupra divergențelor referitoare la proiectul de organizare a bisericii ortodoxe, reținem următoarele două: 1. S'a admis schimbarea calendarului în sensul propunerilor conferinței panortodoxe dela Constantinopol, urmând ca schimbarea să se introducă începând cu ziua de 1/14 Octomvrie 1924, deci cu întârziere de un an. 2. S'a hotărât ca în 1925 să se sărbătorească împlinirea alor 1600 ani dela ținerea primului Sinod ecumenic dela Nicea. Cu întocmirea programului serbărilor a fost însărcinat mitropolitul Sibiului.

În legătură cu tratativele începute de curând, pentru a doua oră, între România și Iugoslavia referitoare la chestiile bisericești-școlare ale minorității ortodoxe sârbe respective române, „România“ din București aduce știrea, că președintele delegației sârbești (deputatul Dr. Radovici) ar fi declarat, că *admiterea unei episcopii ortodoxe române în Sârbia este o imposibilitate*, fiindcă — așa s'ar motiva lucrul — „canoanele bisericii ortodoxe nu admit decât o singură biserică pravoslavă și o singură jurisdicție bisericească“. — O să vedem ce-o mai eși și din aceste tratative.

Din prilejul centenarului al șasălea dela *canonizarea sfântului Thoma de Aquino* s'au ținut la Avignon în Franța serbări deosebit de impunătoare. Cinstea de care se bucură în întreaga biserică acest „principe al teologiei catolice“, nu numai că nu scade, și gloria lui nu numai că nu se întunecă, ci parecă crește într'una.

IV. Avem puțința să susținem liceul.

Păr. Dr. T. Malaiu arată aici cu cifre absolut concludente, că fondurile au și acum și vor avea și pe viitor totdeauna sumele necesare pentru susținerea liceului, schițând și felul cum ar trebui să se porceadă pentru asigurarea acestor sume.

Dar dacă, urmează păr. Malaiu, prin vitegia vremurilor străinii ce le trăim și prin lașitatea unora din rândurile noastre ni-s'ar tăia orice izvor de venit din bunurile noastre în favorul liceului nostru, atunci — după vorba Excelenței Sale mitropolitului Vasile referitor la școlile Blajului — vom lua băta de cerșitor și vom umbla din casă în casă, cerșind obolul inimilor generoase, cari știu jertfa grănițerimeii pentru cultura noastră națională. Vom face apel la inimile nobile, precum făcea Blajul prin anii 1894 în favorul liceului de acolo. Și

Știri mărunte.

Personale. Având să conducă la începutul săptămânei viitoare, desbaterile directorului școlii, păr. mitropolit VASILE, s'a întors Joia trecută din capitală la reședință.

— P. V. Ordinariat arhidiecezan a numit pe păr. Nicolae Popp, profesor al școlii normale, de asesor al tribunalului matrimonial arhidiecezan de a II instanță.

O alarmă împotriva alcoolului s'a dat de curând din partea mitropolitului-primat Cristea, chiar în plenu Senatului țării. Arătând ce mare primejdie este pentru sănătatea și viitoarea poporului nostru în ravagiile tot mai cumplite pe cari alcoolismul le face, la sate ca și la orașe, I. Preasfinția Sa a cerut guvernului să ia măsurile de cuviință, pentruca lucrurile să se îndrepte spre bine. În special a cerut revizuirea brevetelor pentru cârciumi și oprirea târgurilor în zile de sărbătoare precum și reglementarea producției și vânzării alcoolului și a derivatelor sale. D. ministru de finanțe a promis tot concursul său și astfel este bună nădejde, că lucrurile se vor mai îndrepta. Din partea noastră încă îndemnăm preoșimea să ajute din răspuțeri acțiunea organelor de stat.

Locale. Măine, Dumineca săptămânei a noua după Înălțarea sfintei Cruci, va predica în catedrală Reverendul Laurian Puia, profesor al liceului de băeți.

— Miercurea trecută, cohorta »Simeon Bărnuțiu« a cercetașilor noștri a dat la Rădești o frumoasă *șezătoare artistică literară*. Venitul șezătorii a atins suma de peste două mii Lei.

— Măine, Dumineca sara, la orele 8, se va da în sala de gimnastică a liceului nostru din partea corurilor aliate din Sibiu, dirijate de d. N. Oancea, *puternica operă a măiestrului Iacob Mureșianu »Mănăstirea Argeșului«*. Elevii școlilor noastre vor participa la proba generală, care va avea loc la orele 3 după masă.

— Tot măine, se va ridica, în legătură cu sf. liturghie din catedrală, un *părdstas pentru regretatul prepozit, Simeon Pop Mateiu*.

În amintirea părintelui Vasile Lucaci, de la moartea căruia se împlinește anul

atunci se va împlini oftatul profetic al moșului înduioșat:

Munții noștri aur poartă —
Noi cerșim din poartă'n poartă!

Cuvântarea noastră ne va toarce-o în fire de aur cel mai mare poet al neamului George Coșbuc, așa fel:

Flămând și gol făr' adăpost,
Mi-ai pus pe umeri cât ai vrut;
Și m'ai scuipat și m'ai bătut
Și căne eu ți-am fost!

Dar nu! Vino bade George din cimiterul Belu, unde stai aruncat la o margine fără monument, căci n'ai încăput pela mijloc, fiind la locul de cinste criptele monumentale ale tuturor Costachilor, Mitrachilor, Diamandachilor și Dracopolilor, vino, că Te îngropăm înaintea liceului nostru, pentruca geniul Tău să plutească pururi deasupra noastră și să bage suflet în epigonii mici de suflet, mari de patimi.

Vorbiți voi pereți îmbătrâniți, cari la 26 Iunie 1884 ați auzit examenul de maturitate al celui mai mare poet de pe plaiurile regei, îndurerate. Spuneți, că acest liceu a fost gr.-catolic și și-a făcut deplin datoria înaintea neamului, câtă vreme a purtat nestrămutată haina dată de strămoși, haina confesionalității, mândră ca izvorul cristalului, al adevărului creștin etern, din care se adapă.

se vor aranja pe ziua de 1 Decembrie frumoase serbări comemorative la Cluj și la Satu-mare, unde se va așeza și o tablă comemorativă pe casa unde și-a petrecut ultimele zile ale vieții. Ele sunt puse la cale de societatea universitară »Junimea sătmăreană« și la Satu-mare e vorba să participe și un delegat al guvernului.

„Cartea Românească” din București ne anunță, că după cererea mai multor autori a amânat termenul pentru prezentarea lucrărilor la concursurile literare, publicate și de noi, dela 1 Noembrie pe ziua de 1 Ianuarie 1924. Toate celelalte condiții de concurs rămân neatinsse.

Mulțumită publică. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: »D. Amos Ursa din America (Ohio) a trimis bisericii noastre din Sălciua de jos rezultatul unei colecte de 5000 Lei. — In numele curatoratului i-se aduc cele mai sincere mulțumite. Iosif Hațiegan paroh.

† **Ipolit Maslevici**, fost director și profesor al liceului român din Brașov, s'a stins la 17 Noembrie c. in anul 88 al etății. — Olinhească in pace!

Telefonul „Unirii.”

M. Boian. Pentru situația excepțională în care vă găsiți acolo credem că nu e bine să dăm acum comunicarea neapărat foarte gravă pe care ne-o faceți. Deocamdată o trecem și pe ea la dosarul, și altfel destul de voluminos, al nelegiuirilor îndurate din mila pravoslaviei »dominante».

B. Cluj. Adevărat, articolul dlui N. Iorga din 4 Noembrie c. al »Neamului Românesc» intitulat »Rătăcirea continuă» ne-a scăpat, fiindcă în timpul acela ceice urmărește chestiile de această natură, era în vizitație canonică prin părțile Săcuimei. Cu tot riscul, de-a fi timbrați de nou din partea vre-unui Caba de »necuviință», vom încerca deci în numărul proxim, să răspundem și de astă dată dlui Iorga, a cărui »rătăcirea» de fapt continuă, în paguba adevărului și a binelui țării române. pe care totuși crede, că o servește mai bine decât o cine altul sub soare.

A. Gheorgheni. Mulțumim pentru frumoasele cuvinte de încurajare. N'avem nevoie de ele, dar totuși ne cade bine, văzând că străduințele noastre găsesc în masele de cititori inimi calde și înțelegătoare, pe a căror sprijin se poate conta cu orice prilej și în orice direcție. E singura țintă ce-o urmărim și unica noastră răsplata. — Abonamentul pe 1923 e în ordine, trecând chiar și pe 1924 un plus de 15 Lei.

S. Roma. Orice rapoarte sunt binevenite, dacă ni-se trimit la timp. După cum vedeți le utilizăm totdeauna, în întregime ori mai pe scurt, după importanța lucrurilor ce ni-se comunică. Feliul și timpul publicării atarnă însă de multeori și dela spațiul ce avem la îndemână.

S. Arad. Primind suma trimisă, vă mulțumim din inimă pentru suprasolvirea însemnată. Este cel mai bun sprijin care ni-se poate da în aceste vremuri de criză a banului. — Adresa am schimbat-o după dorință.

Dr. L. Vadu-Crișului. Am primit și »Impresiile», dar din cauza chestiunilor mai arzătoare deocamdată nu le putem face loc.

F. Cănaș. Am primit Lei 40. Din această sumă 10 Lei au trecut pe 1924.

S. Bardoș. Suma trimisă am primit-o.

Mijloace cu efect

VIN DE CHINA

Cu adevărat vin de Tokay, bun pentru cei slăbiți, anemici, și reconvalescenți. Face apetit, întărește nervii și curăță sângele. Are un gust escelent și e recomandat de cei mai buni medici.

Un flacon Lei 20.

Tuberculoșii

folosesc cu cel mai bun rezultat

Preparatul lui Dr. Biró

„SIROL”

Un flacon Lei 40.

Magazin principal: Farmacia Dr. Biró Cluj. Se poate avea și la toate farmaciile mai mari

Oricine ne trimite adresa corectă, poate avea în cinste — românește ori ungurește — broșura: »Cum să ne apărăm de tuberculoză?» (87) 2-12.

La o vie mare.

In județul Prahova, proprietar catolic caută

Un îngrijitor pentru vite și curte —

O femeie sau fată harnică pentru serviciu în casă și — Un cioban ajutor, de angajat imediat fiecare în parte, sau mai bine cu toții formând o familie.

Afară de hrană și sâmbrie, ar mai putea avea și pământ de cultură.

Adresa, pretențiile și recomandarea preotului sau învățătorului localnic sunt a se trimite la „UNIREA” Blaj. (91) 1-3

VASILE HOZA

SIBIU, PIATA HUET Nr. 6.
(fost Grand magazin).

Pe lângă tot felul de articole aparținătoare branșei de manufactură pentru bărbați, femei, copii, mărfuri de toamnă, barcheturi bazmale de lână, steteri cu flori pentru căptușeală, lîngeri și mărfuri mărunte, se găsesc

Odăjdii bisericești și prapori

din cele mai bune materii elvețiene în toate culorile potrivite rânduelii bisericii noastre

Prețuri foarte convenabile.

(88) 2-3

Afacere bună.

Pentru o mare întreprindere literară din străinătate se caută spre cumpărare următoarele:

1. Colecția ziarului nostru „Unirea” pe primii 30 ani. Se cumpără și ani singuratici.

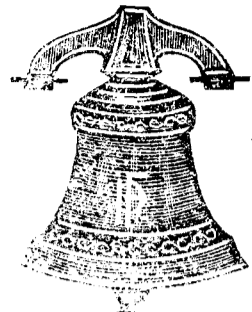
2. Trei exemplare din „Inocențiu M. Klein” de Dr. Augustin Bunea.

Ofertele sunt a se trimite la adresa redacției noastre, arătându-se lămurit prețul vânzării. Se cere ca marfa să fie în stare bună.

(74) 8-16

CLOPOTE

Și obiecte bisericești fără bani, garantate pentru 50 ani

găsiți numai la:
prima fabrică
de clopote din
România mare

Frații D. W. Popescu & Comp.
Strada Ioan Maiorescu Nr. 9.
BUCUREȘTI. (70) 10-52

Furnizorii Curții Regale și al sfințelor mitropolii, episcopii și biserici din România întreaga.

Durerea de cap Migrena, Nevralgi

Dureri reumatice etc. vindecă și liniștesc la moment tabletele KALMA, pachetul lei 4, la drogerii și farmacii. Se trimet contra mandat de lei 40 franco 10 pachete Kalma. Adresați:

FARMACIA VOREL, Piatra-N.

ECZEMA boalele de piele, coșurile se vindecă sigur cu

POMADA CADOL

Găsiți la farmacii și drogerii sau contra mandat poștal de lei 25 dela

FARMACIA VOREL, Piatra-N.

Cereți grațiat prospectul: Cum se vindecă eczema.

Cum ne curățim sângele și ne întărim trupul

Broșura interesantă și instructivă, care nu trebuie să lipsească din nici o casă, cereți-o grațiat contra 1 leu în mărci postale pentru porto Adresați Farmacia VOREL din Piatra-N

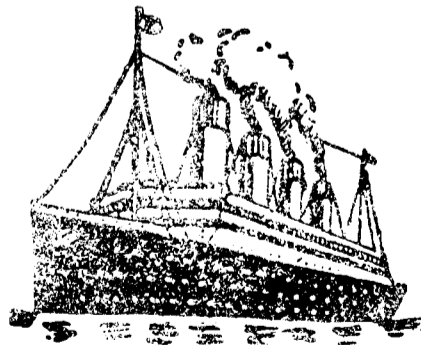
Cum ne vindecăm de Reumatism și Gută

Broșură interesantă și instructivă. Se trimete grațiat contra mărci postale de 1 leu, pentru porto. Adresați:

Farmacia VOREL, Piatra-N.

THE ROYAL MAIL LINE

Cea mai veche societate de navigație.

Fondată în anul 1839. Călătorie comodă.

New-York, Canada, Brazilia, Argentina, Cuba și Mexic etc.

In fiecare săptămână pornește vapor din Hamburg, Cherbourg și La-Rochelle

Pentru orice fel de deslușiri, vizarea pașaportului și alte formalități să ne adresăm la

COMPANIA „TRANZIT”

(81) 6-50

București, Calea Griviței Nr. 153 și la filiala Timișoara, „Hotel Coroana”.

Banii trimiși din America prin noi se pot avea în timp de 8 zile.